

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

21 Kasım Gerontologlar Gününüz Kutlu Olsun

Prof. Dr. İsmail Tufan

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın, 21 Kasım 2019 tarihinde aldığı karar ile gerontologlar kamu sektöründe çalışma imkânına kavuştu. Gerontoloji'nin dışından bakıldığında bu kadar hafife alınabilir. Nitekim kamu sektöründe birçok alandan uzman görevlendirilmektedir. Fakat Gerontoloji'nin bakış açısından dikkate alındığında, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın kararı devrim niteliğindedir. Çünkü bu karar Cumhuriyet tarihimizde ilk defa Devleti ve Gerontoloji'yi aynı platformda buluşturmuştur. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ve Genel Müdür Dr. Orhan Koç'un adı Gerontoloji'nin Türkiye'de yazdığı tarihe damgasını vurmuştur.

Gerontologların kamu hizmetlerinde istihdamı neden önemlidir? Bunun cevabını vermek için biraz gerilere uzanmak gerekecektir. Türkiye'nin 2000 yılından önce nüfusu çok gençti. Bunun iki sebebi vardı: Doğurganlık yaşı kabul edilen 15-49 yaşları arasındaki kadın başına düşen çocuk sayısı 1980'li yıllarda 4'ün, 1997'ye kadar gerilemekle birlikte hala 2,6'nın üzerinde idi. Her ne kadar eskisi kadar değilse de 2000 yılı öncesinde hala nüfusumuzun genç oluşundan dolayı içimiz rahatlıyor, hatta zaman zaman Avrupa Birliği'ne bizi oyalamaktan vazgeçmeleri ve bir an önce yaşlı toplumların kıtasına dönüşen Avrupa'ya "genç nüfuslu" Türkiye'yi almaları telkin ediliyordu.

Diplomatik açıdan bunu anlayabiliriz. Fakat demografik gidişatın yönü ve bunun kolay kolay tersine döndürülemeyeceği belliydi. Almanya'dan Türkiye'ye döndüğümde ilk iş olarak o dönemin bazı önemli kişileriyle görüşmek oldu. Kendilerine vakit kaybetmeden Gerontoloji bölümü kurulmasını, çünkü toplumumuzun görece kısa süre içerisinde genç çehresinin değişeceğini ve yaşlılığın en önemli sosyal sorunlarımızın arasına katılacağını söyledim. Ancak konuyu abarttığımı söylediler.

Gerçekler ortada: AKP 2002'den beri iktidarda. AKP iktidara gelene kadar bu konuyu defalarca çeşitli yetkililere anlattım. Nüfusumuzun yaşlandığını, gerontologlara ihtiyacımız olduğunu ve ileride bu ihtiyacın daha da artacağını söyledim. Fakat her seferinde nakarat gibi aynı sözlerle teklifim geri çevrildi.

AKP'nin iktidara gelmesiyle birlikte ülkemizde "ezber bozan politikalar" baş döndürücü bir hızla gelişti. Bugün yaşı 35 ve üzeri olan herkes bunu hatırlayacaktır. Esmekte olan yeni politik rüzgâr hem şaşırtıyor hem de umut veriyordu. Gerontoloji açısından da AKP'nin bir umut kaynağı olduğunu söylersem abartmış olmam. Çünkü çaldığım kapılar beni terslemiyor,

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

aksine ciddi bir şekilde dinliyor, kendi fikrini söylüyor ve akıl yolunda birleşme umutlarını giderek artıyordu. Nitekim uzun sürmedi ve 2005 yılında resmen Gerontoloji bölümü kurulması için teklifimi Yükseköğretim Kurulu'na sundum ve 2006 yılında teklifim Bakanlar Kurulu'nda kabul edildi. Türkiye'nin ilk Gerontoloji bölümü tarafımdan Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde kuruldu. Ancak daha sonra bu fakültenin adı değişti ve AÜ Edebiyat Fakültesi oldu. Öğretime 2009 yılında başladık ve 2013 yılında Gerontoloji'den ilk mezunlarımızı verdik. Ama Gerontoloji'nin Edebiyat Fakültesi bünyesinde yer alması bir dezavantajdı. Çünkü hem yeni bir bilim dalı olduğu için tanınırlığı azdı hem de "edebiyat" kavramını duyan, Gerontoloji'yi yanlış bir konumda değerlendiriyordu. Bugün AÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi'ndeyiz ve bu arada birçok üniversitemiz Gerontoloji bölümlerine sahiptir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un liderliğinde bakanlığımızın almış olduğu karar, yani gerontologların kamu sektöründe istihdamı, Gerontoloji alanında yeni bir dönemin başlangıcında olduğumuzu gösteriyor. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Selçuk Gerontoloji bahçemize bir fidan ekmıştır. Onu büyütmek ve meyve vermesini sağlamak ise bizim görevimizdir. Gerontoloji öğretiminin kalitesini daha yükseğe taşıdık ve bu konuda uluslararası alanda eğitim veren kurumlara örnek olduğumuzu da ifade edebilirim. Gerontoloji'de yeni bir sayfa açılmıştır. Bunun anısına ve unutulmaması için 21 Kasım'ın "Gerontologlar Günü" ilan edilmesi yönünde karar aldık. Teklifin kabulü içi gerekli çalışmalara başladık ve bunu da başaracağız.

Gerontoloji'de bugüne kadar övünülecek çeşitli adımlar attık. En son girişimimiz "60+ Tazelenme Üniversitesi'dir." Adından anlaşılacağı gibi 60 yaşını dolduranlara öğretim olanağı sunuyoruz. Bugün sekiz üniversitemizde kampüsü vardır. 17000'den fazla müracaat! Uluslararası Sosyal ve Uygulamalı Gerontoloji Sempozyumu'nun dokuzuncusunu 2020'de düzenleyeceğiz. Yerel yönetimlerle birçok ilimizde yaşlılara ve ailelerine yönelik hizmetlerin hayata geçmesini sağladık. Sivil toplum alanında faaliyetlerimiz devam ediyor. Fakültemiz bünyesinde Yaşlılık Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni hayata geçirerek bu alanda yaşlanma ve yaşlılığın sağlık boyutu ile ilişkili halka açık toplantılar düzenliyoruz. Bunun yanı sıra bilimsel çalışmalarımıza devam ediyoruz. Örneğin Türkiye Gerontoloji Atlası (GeroAtlas) araştırması 2000 yılından beri devam ediyor. Çalışmamızdan bazı bulgularımızı kamuoyu ile paylaşacağız.

Yeni bir döneme geçtiğimizi vurguladım. Bu dönemde bizi yeni, heyecanlı ve anlamlı görevler beklemektedir. Yaşlanma ve yaşlılık olgularının bütün boyutlarını ele almalıyız. Öncelikle yaşlanmanın sosyal, psikik, tıbbi, kültürel ve politik boyutlarına ağırlık verilmelidir. Bir taraftan yaşam ödevlerine odaklı yaşlanma ve yaşlılık politikalarını hayata geçirmeliyiz. Sosyal politika kapsamında yaşlanma ve yaşlılık, tedavi edici odaktan çıkıp, önleyici odağa geçmelidir. Neyi önleyeceğiz? Olumsuz yaşam durumlarından yaşlanan kişilerin sayısını

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

azaltmak, aktif yaşılanan, sağlıklı yaşılanan bireyleri çoğaltmak. Bunun sadece hekimlik mesleği ile hallolacak bir mesele olmadığını, aksine bir sosyal politik konu olduğunu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, aldığı kararla ortaya koymuştur.

Gerontoloji'nin perspektifinden bunun anlamı şudur: Yaşlanmanın ömür boyu devam eden bir süreç olduğunun kabul edilmesi ve yaşlanma sürecinde sosyal eşitsizliklerden kaynaklanan, yaşlanmaya ve yaşlılığa olumsuz etkileri olan sorunların çözümüne Gerontoloji'nin katılımı, fiziksel ve sosyal çevrelerin yaşlanma süreçlerine olumsuz etkilerini azaltan, yerine aktif ve sağlıklı yaşılanan insanların çoğalmasını sağlayacak olan çevresel faktörlerin çoğaltılması, ama aynı zamanda genellikle 80 yaş üzeri nüfusta yoğunlaşan kronik hastaları ve bakıma muhtaçları kucaklayan sosyal politikalar ve sosyal dayanışmayı destekleyecek olan ve 2000 yılından beri sürekli dile getirdiğimiz “bakım sigortasının” da hayata geçirilmesi, başlıca çözüm girişimleri olarak kabul edilmelidir ve vakit geçirilmeden bunların başlaması sağlanmalıdır.

Ve bunu da başaracağımızdan kimsenin şüphesi olmasın. 21 Kasım Gerontologlar Gününüz Kutlu olsun....